

Onderwijsgeld verdwijnt in het niets

Met een enorme zak geld van 8,5 miljard euro wil het kabinet leerlingen en studenten van basisschool tot universiteit de kans geven hun door corona opgelopen achterstand in te halen. Maar is extra geld wel de oplossing? Leraren en deskundigen zeggen van niet.

De vraag die menig leraar zal bezighouden, is: komt de 8,5 miljard euro wel in de klas terecht? FOTO APA

JESSY BURGERS

Met een kop koffie in zijn handen neemt de 61-jarige economiedocent Ton van Haperen plaats aan zijn keukentafel. Hij schudt hevig met zijn hoofd wanneer het bedrag van 8,5 miljard euro valt. „Ik kan mijn oren nog altijd niet geloven”, verzucht hij. „Als je voor alle Nederlanders het eigen risico in de zorg afschaft, ben je goedkoper uit. En nu strooit een demissionair kabinet met geld waarbij onduidelijk is wat ermee moet gebeuren.”

Demissionair onderwijsministers Slob en Van Engelshoven presenteerden twee weken geleden hun nationale plan om de achterstanden door corona in te lopen. Het geld is voor de komende tweeënhalf jaar en vrij besteedbaar door de scholen zelf. Maar waar gaat het naartoe? Een extra onderwijsassistent, cursussen voor leraren, of bijlessen in het weekend? En heeft het wel effect? Pas in de zomer moet duidelijk worden wat iedere school precies met het geld gaat doen, maar het miljardenbedrag is al toegezegd.

Ruim 2,7 miljard is gereserveerd

voor hoger onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Met dit bedrag wordt onder andere het collegegeld voor komend studiejaar gehalveerd. De resterende 5,8 miljard gaat naar basis- en middelbare scholen. Het geld wordt geïnd door de schoolbesturen, die het weer verdelen onder de scholen. Omgerekend krijgt iedere basisschool 180.000 euro op de rekening gestort. Middelbare scholen kunnen ongeveer een miljoen euro bijschrijven.

Maar de vraag die menig leraar zal bezighouden is: komt het geld wel in de klas terecht? Van Haperen, ook actief als lerarenopleider bij de Universiteit Leiden, betwijfelt het. „Ik vrees dat er veel geld blijft hangen bij de schoolbesturen. Het is namelijk niet voor het eerst dat er extra investeringen worden gedaan zonder dat precies duidelijk is waar scholen het voor moeten gebruiken.”

De resultaten uit het verleden stemmen weinig hoopvol. Zo bleek uit onderzoek van de Onderwijsinspectie, gepresenteerd in januari, dat de helft van alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs te veel geld oppot. En nu krijgen ze daar dus nog een aardige zak met geld bij.

‘Verskil tussen goede en slechte schoolbesturen wordt zo duidelijk’

Ook Pedro de Bruyckere, als onderwijsonderzoeker verbonden aan de Universiteit Leiden, komt tot de conclusie dat extra geld niet altijd zorgt voor verbeteringen in de klas. „Het is belangrijk wat je met het geld doet. Waar ga je het in investeren? Het blijkt dat scholen daar echt een aardige kluit aan hebben.”

Er volgen een paar voorbeelden: zo werd er vorig jaar 360 miljoen beschikbaar gesteld voor het coronaproof maken van de ventilatiesystemen. De subsidiepot is nu bijna leeg, maar nog altijd staan er tientallen leraren in de kou voor de klas.

Iets langer geleden, in 2008, besloot toenmalig onderwijsminister Ronald Plasterk een miljard te investeren om meer universitair geschoelde leraren in de klas te krijgen en te behouden. Uit onderzoek van de Beroepsvereniging Academici Ba-

sonderwijs blijkt dat een op de drie academici het onderwijs alsnog vroegtijdig verlaat.

Ook kwam er in die periode budget voor extra taal- en rekenlessen voor kinderen. Toch concludeert de Onderwijsinspectie dat het taal- en rekenniveau de afgelopen jaren verder is gedaald. Zo verlaat nog maar 73 procent van de leerlingen de basisschool met het normale schrijfvaardigheidsniveau voor groep 8, meldt de Onderwijsinspectie.

„Als er extra geld in het onderwijs wordt gepompt, wordt het verschil tussen goede en slechte schoolbesturen duidelijk. Goede scholen investeren bijvoorbeeld in extra bijlessen, maar slechte scholen steken het in plannen waarvan onduidelijk is wat het doel of effect is van die acties”, aldus De Bruyckere.

De onderwijsonderzoeker vertelt dat de kansenongelijkheid tussen kinderen de afgelopen periode alleen maar is toegenomen. „En ik vrees dat het miljardenbedrag dit alleen maar vergroot. De verschillen tussen scholen zijn namelijk groot, waardoor we maar moeten afwachten of het geld op een verstandige manier wordt gebruikt.”